

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in pravnika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskárna“ telefon št. 85.

„Stališče“ — „Edinosti“.

(Dopis iz Trsta.)

„Edinost“ od 4. t. m. je priobčila članek „Naše stališče“ v odgovor na moj dopis v „Slovenskem Narodu“ 24. julija. Mudilo se ji ni; toliko manj meni s tem-le kratkim odgovorom.

Članek „Edinosti“ se je skrbno ognil jedru in tolče lupino! Vajeni smo že taki pisavi „Edinosti“ tako, da bo čudež, ako zaveje iz nje drugačnejša sapa.

„Edinost“ pojasnjuje svoje stališče do — klerikalizma! Postavlja se na visoko idealno stališče, na katerem je lahko liberalna kakor klerikalna „cum grano salis“, kakor lepo pove sama.

S tega svojega visokega stališča do- loča „Edinost“ svoje stališče do klerika- lizma v tem, da govori o razmerju do — vere in duhovščine. In na to začne tolči pesem o božji instituciji, o udanosti do vere itd., same take reči, za katere se ne gre v našem boju...

Potem pa govori zopet akademično o državljskih pravicah duhovnika... Kar „Edinost“ ondi tako gostobesedno zatruje, je tudi umevno samo po sebi! Čemu toliko frazeologije na docela napačnem mestu? Vse drugačnega odgovora smo pričakovali od „Edinosti“, t. j. primerno izjavo, kaj meni o tistem divjem, vse razdirajočem klerika- lizmu, ki uganja svoje burke na škodo na- roda po Kranjskem in Goriškem ter se po dr. Pavlici in „Novem Listu“ vsiljuje v — Trst.

Reklo bi se lahko, vodo nositi v morje, ako bi začeli razkladati pogubne nakane tistega oblastnega klerikalizma, kakoršen vlada po lepi slovenski domovini. Tudi od gospode pri „Edinosti“ ne moremo verjeti, da slepe miši lovi po Trstu z zavezanimi očmi. Zato se pa čudimo, da smo dobili v tržaškem listu tak odgovor! Klerikalci so bili z njim zadovoljni, — mi vsi drugi pa gotovo ne! Ako pa hoče „Edinost“ tekmovali z „Novim Listom“ za naklonjenost

kranjsko-goriške klerikalne vojske, pa dobro, dober tek!

„Edinost“ govori o — presenečenju, ker je dopis govoril o nekaki emancipaciji Trsta od Istre... Ne bom zopet ponavljal besed svojega dopisa! Rečem le toliko: Kar sem ondi zapisal, odgovarja koristim Trsta, no brez škode Istre, ki se lahko bolj na- sloni na svoje hrvatske soseske! Naj se vzbudi med Hrvati nekoliko več zanimanja za hrvatsko Istro! Ta dežela se pač ne more tožiti, da smo Slovenci malo storili za njo! Dali smo ji pač odlično število bu- diteljev, ki so postavljali v nevarnost i svoje življenje...! Ako sem mislil na kako emancipacijo, sem meril pač jedino le na to: da Istra ne vpliva na politiko slovenskih krogov v Trstu, obratno pa Trst lahko deluje, kolikor more, za pro- bujo naroda itd. v Istri. „Edinost“ sama prizna, da Istra Trst potrebuje. Prav! Da bi pa bil vrhu tega Trst še v taki od- visnosti od Istre, da se odločujoči slovenski krogi v Trstu niti ne upajo postaviti proti klerikalni invaziji, organizovani po dr. Pav- lici in „Novem Listu“, tega pa ne more trpeti noben rodoljub! To je blodnja v na- ziranju o narodni dolžnosti! Ako Istra do- biva pomoč iz Trsta, naj to po vrednosti ceni, a naj se ne steguje po celi roki, ko se ji ponudili prsti.

Nočem reči, da v Istri hlepé po kaki kurateli nad Trstom. Takih glasov še nisem slišal. Zato me je res iznenadil odgovor v „Edinosti“, vzlasti zategadelj, ker vem, da so gospodje pri „Edinosti“ že čisto naglašali to misel... Jaz nisem po- vedal „Edinosti“ nič novega; narobe pa je njen odgovor iznenadil mnoge rodoljube, katerim tudi ni neznano, koliko že se je ista misel v Trstu ventilovala...

In s tem končam! „Edinost“ je odgo- vorila, ali zadovoljila ni narodno-napredne stranke. To jemljemo na znanje! Radovedni smo le, ali bo mogla še dolgo igrati tako „pol tič, pol miš“ ulogo. Kolikor vidim, bi se razmere pri „Edinosti“ spremenile v

skrajni sili, ko bi šla že voda v grlo... Koliko časa pojde pa še po starem tiru, je zaviano pač le od širokih vrst tržaških Slo- vencev, posebno delavstva, da se ne bodo dali loviti v klerikalne zanke. Dotlej bo tudi „Edinost“ plavala v sedanjí — sladki vodi. Tržačan.

V Ljubljani, 21. avgusta.

Državni zbor.

Včeraj so se začele zopet konference Koerberja z raznimi vplivnimi poslanci. Prvi je bil poklican dr. Pacak. Koerber bode stavil poslancem baje vprašanja, na katera bo zahteval odločne odgovore. Češki listi trdijo, da bo državni zbor razpuščen, ako bodo ti odgovori neugodni. V „N. Fr. Pr.“ priporoča baron Chlumecky vladi z vso odločnostjo, naj razpiše nove državnozbor- ske volitve. Baron Chlumecky pravi celo, da naj se razpušča tako dolgo, da izgine iz parlamenta obstrukcija.

Vojna na Kitajskem.

V Pekinu divja po ulicah boj. Med- narodne čete bombardirajo notranje, tako- zvano prepovedano mesto, kjer so cesarske palače, katere pa Kitajci vstrajno branijo. Del mesta je v plamenih. Ali je cesarica- vdova še v Pekinu, se ne more reči, kajti poročila govoré različno. Admiral Bruce je brzojavil iz Čifuja, da brani cesarici odhod princ Yung; tudi nemški konzul v Čifuju meni, da je cesarica še v notranjem mestu. V nedeljo pa je došla brzojavka Lihung- čanga, da se je odpeljala cesarica z dvorom proti zahodu, in Šanghajski „Dalziel“ po- roča celo, da zasleduje bežečo cesarico ja- ponsko konjenišvo. „Standard“ je dobil iz Šanghaja brzojavko, da je položaj v Pekinu jako težaven, in da bi bila vsa obravna- vanja z Lihungčangom in z drugimi urad-niki brez smisla, dokler daje cesarica iz varne daljave svoje ukaze. Cesarica je — tako poroča „Standard“ — vzela seboj svoj imetek v 60 zabojih, njeno spremstvo pa je bežalo peš v Jusien. Cesarica je dala 12 Kitajcev obglaviti, ker so bili na sumu, da

simpatizirajo s tujci. Ako je torej cesarica res ušla iz Pekina, vzrastejo iz tega za mednarodne čete velike težave, kajti cesa-rica je povzročiteljica sedanje vojne in ona bo vojno nadaljevala do zadnjega. Dvomiti ni, da bo Pekin v kratkem ves zaseden, in da se tudi notranje mesto ne bo moglo ustavljati evropskim topom, toda s tem vojna še ne bo končana. Kitajski voji se niso razšli, nego se samo umaknili ter bodo nedvomno nadaljevali svoj odpor. Med ve-levlastmi pa je zopet nastalo veliko neza- upanje. Anglija se je polastila cele doline Yangce ter se izgovarja z Rusi, ki bodo zasedli severni del Kitajske. Iz Pariza in Tokia se oglašajo že svarični glasovi. Ako se bo polastila ena vevlast dela Kitajske, gotovo tudi druge ne bodo hotele zaostati in tako bo odtrgala vsak svoj kos. Iz tega pa morejo narasti velike in nevarne med- narodne komplikacije.

Buri in Angležii.

Med najgenialnejšimi voditelji Burov je sedaj prvi general Dewet. Ako bi bil imel Cronje, katerega sta Roberts in Kitchener ujela z veliko bursko vojsko, vsaj polovico tiste taktične prebrisanosti kakor Dewet, bi bile vojne razmere Burov danes prav ugodne. Sam Dewet pa ne more rešiti burške stvari in naj si je še tak strateg in še tak junak. Včerajšnji listi so prinesli senzacionalno vest, da je Dewet, mesto da bi dal ujeti samega sebe, ujel 4000 Angle-žev z več topovi, ter da je pozval Baden- Powella, bivšega branitelja Mafekinga, naj se poda. Poročalo se je tudi, da je Baden- Powell vprašal že za pogoje. „Reuterjev biró“ pa je takoj na to sporočil, da je Dewet obleganje Baden-Powella pri Ko- mandonecku opustil ter odmarširal dalje proti severju. Bržčas je bilo tistih 4000 An- gležev, katere naj bi Dewet ujel, pod po- veljništvom Baden-Powella ter jih potem- takem Dewet ni ujel, nego se vsprichi pič- losti svoje vojske — jedva 2000 mož — sam umaknil. Vzlic temu, da se torej ve- sela vest o velikanskem uspehu Deweta

LISTEK.

Spisi Zofke Kveder.

Spisala Marija Ana.
(Konec.)

Zjutraj jo je pretepel! Dobri du- hovi, zakrite si oči, da ne vidite in slišite še tega! No, prišli smo do vrhunca. Dober tek, kdor si ga privoščii!

Mislím, da je pisateljica nalašč raz- vrstila tako svoje povesti, da čitatelj pada z enega ekstrema v drugega. Tako ima hitro pripravljeno (calmante) vteho, ko tako neusmiljeno treščii ob steno. Ko se tako opotekamo od vdarca na strani 36., evo, leka stran 38!

Moja Micika kašlja. Vidite, čisto nedolžna idila! Kako se odpočije duh, čitaje te naivne vrstice! Prav tako delata moja deklica in moj deček. Li čaka moja deklica tudi taka prevara? Bog ve!

Čujte! Bala se je vsak dan vsako noč. Zdelo se jej je, da nosi hudobnega demona, ki živi ob njeni krvi, ki ji požre mladost in moč in življenje. Med njenim hropenjem je vriskal hudobni (!), zmago- valni jok novorojenca... Opraščam pisateljici te bogokletne besede, saj ni še nikoli rodila! Bog jej odpusti, saj ne ve, kaj go- vori! —

„Menschgewordene Gemein- heit“ je fina študija. Krasen izbruh po-

nosne duše, kateri jako pristojna vsaki ženi, posebno še osamljenim dekletom.

Bilajestara osemnajst let, a on bogat, debelušast starikav. Tu pušča avto-rica, da vsakdo sam ugane vzrok nesreče, med tem ko drugod tako strašno natančno popisuje najkritičnejše situacije.

On in ona. V življenji se dogaja čisto tako, a tudi ravno nasprotno. Nikakor se ne sme trditi, da so vsi moški zli in vse ženske angelji, a obratno tudi ne! Ljudje so možje in žene z večjimi ali manjšimi napakami, vsi enaki.

Prišla je iz šole. Njen prosti čas. Ni li to divno? V dveh potezah koliko krute resnice, koliko žalostnega življenja, a pristnega!

Enako ljubka je tudi: V mali pro- dajalnici papirja. Koliko samozataje- vanja in tihe resignacije! Die Liebe ist sitt- lich auch ohne gesetzliche Ehe, aber diese ist unsittlich ohne Liebe. Lepo naslika tu razočarano ženo po zakonu. Mislila sem gotovo, da se loči, a vendar vstraja, trpi in moli. Tako je tudi prav!

Toda zopet: On je bil eden tiso- čerih. „Vse“ je povedal! Koliko denarja je zabil v... itd. Li vas, gospica, ni občila rudečica srama, ko je pravil to? Niste li bežali pred tem brezsravnim mladeničem, ki se v navzočnosti mlade dekleta spo- zabi tako? „Reinheit ist der frisch ge- fallene Schnee, der geschmolzen oder be-

fleckt werden kann. Keuschheit der im Feuer weissgeglühte gehärtete Stahl“, pravi Ellen Key, str. 57.

Res krasen izrek. Saj je kesanje pravo spoznavanje samega sebe, je ono globoko obžalovanje izguljenega zaklada, je hrepe- nje po njem, je porajanje novega čistega življenja. Spoštujem in razumem lepoto oči- ščenih duš, a vendar, kaj morem zato, ljubša mi je še nedotaknjena bela lilija! —

Največja indiskretnost bi bila, če bi hotela spregovoriti besedico o duši pisa- teljice, ki je posvečena „vsa“ Vlado.

Mnogo je zdravega zrna in priznanja je vredno dušno razmotrivanje pisateljice, ki gleda globoko v življenje in čestokrat zadene pravo struno. Čestokrat pa prihaja iz onih strun taka disonanca, da si mora človek mašiti ušesa in bežati.

Želimo pisateljici, da zadene vedno pravi akord, ki bo jej v čast in narodu v ponos. Spiše naj nam knjigo, ki bo lahko ležala v priprosti sobici šestnajstletnega dekleta ali pa v ponosnem salonu izkuše- nih gospá.

V Trstu, 1. avgusta 1900.

„Mikrokosmos“.

Češki spisal Avg. Evg. Mužik.

Pri plugu.

Postal je ob svojem plugu mlad, zdrav, krepak mož in si otiral potno čelo; kajti oral je vse dopoldne in se utrudil. Bil je

sam, docela sam na tem polju, on Slovan — zmagalet, potomec novih pokolenij miru in dela.

Okoli njega je vela pomladanska sapa, in nad njim je pel škranec liki duša oračeva.

Pravkar je bil zoral polovico globoke brazde. Njegov plug je zadel ob nekaj kakor ob kamen ali kos kovine. In ko je tu postal, je pogledal po preteku nekajih trenutkov, kaj bi bilo. Bilo je staro orožje in kosti, katere so ležale v tej zemlji ne- koliko stoletij.

Bilo je bojišče na tem mestu, tako je slišal od starcev in čital v knjigah. Neki slaven vojskovodja je porazil tu drugega slavnega vojskovodjo — neki slaven vojsko- vodje... Nekdaj se je baje zatreslo pol sveta na tem polju. To, kar je ležalo v brazdi, so bili ostanki bojevnikov, ogromen val človeških kostij, pokopanih na tem polju.

Dvignil je eno kost proti solncu in jo gledal. Svetila se je v trohnjenem odsevu... Stisnil jo je, in ona se mu je razdrobila v roki. Vrgel jo je nazaj k ostalim kostem.

V tem je zapel zvon — poludne.

Orač se je vzdramil.

„Hi, vranec, domov je čas!“ In od- peljal se je mirno proti vasici. Njemu se je zdelo to — ta bojna slava, ta napuh, tako oddaljeno, tako banalno, tako smešno!

ni uresničila, pa je vendar-le operiranje Deweta mojstrsko in največjega obdobja vredno. Od Betlehema v Oranju do Ventersdorp v Transvaalu je okoli 300 km, katere je prekoračil Dewet s svojo četo v 20 dneh, neviševši 10 dni, katere je prebil počivajoč med Kroonstadom in Vaaloom. Lovili in preganjali so ga Kitchener, Methuen, Smith-Dorrien, Paget, Broadwood i. dr., a ušel jim je vendar le. Da, generali so morali hiteti celo drug drugemu na pomoč, sicer bi jih bili „beženci“ Buri ujeli ali uničili. Brigada Pageta je kmalu opustila preganjanje. Broadwood je bil tepen 19. julija pri Palmietfonteinu, 21. julija je Dewet severno Kroonstada ujel 100 Valizerjev, 22. julija je moral Methuen prihiteti Baden-Powellu pri Rustenbergu na pomoč, dočim je moral Carrington bežati od Elandrivera do Zeerusta. 7. t. m. je hotel Methuen blizu Venterstrooma zgrabiti Deweta, a ta se mu je izmuznil. 9. t. m. je poskušal svojo srečo Kitchener, a dosegel ni ničesar. Tudi Smith-Dorrien ni dosegel 11. t. m. pri Klerksdorp nobenega uspeha. Med tem je Delarey oblegel Rustenberg, kjer je bil Baden Powell ter ga je moral rešiti Jan Hamilton. 12. t. m. je Kitchener streljal s topovi na Deweta, toda ta mu je pokazal hrbet ter bil 15. preko Ventersdorp v Tansvaalu. Tako je Dewet ušel doslej vsem angleškim zankam. Vendar pa Roberts še ni obupal, da ga končno vendar dobi v pest.

Angleška armada v angleški kritiki.

Lord Wolseley, vrhovni poveljnik angleške armade, je prisostvoval v četrtek pri Aldershotu manevrom, katere je izvajalo deset brigad infanterije, štiri baterije artilerije in štirje polki kavalarije. Koncem vaj je dejal Wolseley, da je odlašal priti k manevrom tako dolgo, ker je hotel dati častnikom dovolj časa za izvežbanje čet. Vendar pa so manevri dokazali, da je armada za vojno službo docela nesposobna. Zategadelj ne sme biti nič več velikih vaj, nego naj se začne z učenjem principov, z vajami v kompanijah in bataljonih. Moštvo ne pozna niti temeljnih pojmov, in častniki so neizkušeni ter neizvežbani. Moštvo strelja boljše kakor minolo leto, a za popolno izobrazbo mu nedostaja še mnogo. Tako je sodil minoli četrtek o angleški armadi najvišji poveljnik! Potem se ni čuditi, da žanjejo Angleži v Južni Afriki, dasi je Burov vsaj petkrat manj, same blamaže. Moštvo v vojni je večinoma neizobraženo in neutrjeno, častniki razvajeni gigerli, generali pa le teoretično izomikani. Angleško vojaštvo pa ne bo nikdar boljše, ako se ne vpelje splošna vojaška dolžnost. Sedaj je večina vojakov vzeta iz najslabše sodrge, raznih pritepencev in pustolovcev.

Dopisi.

Iz Postojne, 16. avgusta. V logu na Grobškem vršila se je v nedeljo, 12. t. m. popoludne ljudska veselica v korist gasilnemu društvu. Udeležba bila je za naše razmere veličanska. Že opoldne pribajali so od vseh strani gostje v prijazni log in si ogledovali določene prostore in krasno vilo, stoječo sredi gozda. Pogled na to je očaral vsakega. Po gozdu so bile lope postavljene in napolnjene z raznovrstnimi rečmi. V prvi lopi pri vili, vabile so dražestne dame v narodnih nošah na kozarec penečega šampanjca. V mlekarah dobila se je ledena kava, sveže mleko, surovo maslo. V bazarju prodajale so se raznovrstne drobnarije. V turški kavarni postreglo se je s pristno turško kavo. Tudi slaščič je bilo dobiti v zato postavljeni lopi. Na plešišču sukali so se pari v narodnih nošah in rajali, da je bilo veselje gledati. Tu se je čula godba, tam petje, pri vsaki gostilni bil je godec s harmoniko in napenjal „mešček“. Tudi za mladino bilo je obilo zabave, oni so tekali za stavo, drugi skakali so v vrečah, tretji bili so lonce in plezali na mlaj. Na streljšču je bilo prav živahno. Streljci in lovci so se zbrali tako mnogobrojno, da se niso mogli zvrstiti, šlo jim je za prvenstvo. Zajec je bil vedno na tleh, posebno ko ga je na muho vzel g. Ernst Fröhlich z Vrhničke, kateri je dobil prvi dobiček, temu sta sledila g. Moser s Cola in g. Teodor Fröhlich z Vrhničke.

Ob 5. uri pričela se je tombola. Vse je hitelo na določen prostor. Blizu 2000 ljudi pazilo je in poslušalo, kdaj pride

prava številka za ta ali oni dobiček. V mraku prižgal je pirotehnik g. Fardo Makuc iz Gorice krasni umetniški ogenj.

Ko je solnce zašlo, postala je burja prav občutljiva, in je večina odhajala proti domu.

Počastila sta veselico gospoda dvorna svetnika Ludwiga in Šuklje. Veselice udeležilo se je mnogo ognjegasnih društev korporativno ali pa po deputaciji. Prišli so iz Ljubljane, Verda, Vrhničke, Razdrtega, Trsata, Opatije, Trnovca, Št. Petra, Zagorja, Hruševja, Planine, Vel. Otoka in Postojne.

Mnogo odlične gospode iz Postojne, Ljubljane, Vipave, Senožeč, Bistrice, Cerknice, Logatca, vsi rakovski samci prihiteli so na veselico. V Postojni sedaj nahajajoči tuji so skoraj polnoštevilno prišli.

Da se je vse tako dobro vršilo, zahvaliti se je odboru, kateri je neutrudno deloval, v prvi vrsti pa odborovemu načelniku gospodu županu Josipu Deklevi, kateri je misel sprožil, radevolje prepustil prostor na svojem posestvu in vsestransko podjetje podpiral. Posebna zahvala pa gre damam, katere so se mnogo trudile in prevzele prodajo in postrežbo v raznih lopah.

To so gospe: Dekleva, dr. Hudnikova, dr. Treotova; gospi: Cousin, Dekleva, Ditrich, Kraigher, Leipziger, Tuma in Vilhar. Tudi gospodom Anton, Fran in Ludovik Ditrich, T. Dekleva in Pikel gre najtoplejša zahvala za njih pomoč. Gmotni uspeh je tudi nepričakovano visok.

Iz Velikih Lašč, 19. avgusta. Jako slavnostno je praznovala 12. brigada rojstni dan Njega Veličanstva. Na večer je šel mirozov po z lučicami in lampijoni razsvetljenih Laščah. Zgodaj zjutraj naznanilo je 24 topov, da je 70letnica cesarja. Slovenska zastava plapolala je zmagonosno po vseh krajinah, od koder je bilo slišati gosto pokanje topičev. Ob devetih zjutraj postavila se je vsa brigada na holmec, da prisostvuje sv. maši, med katero je igrala godba 17. polka. H koncu svečanosti je defiliralo vse vojaštvo pred brigadirjem, generalom Frankom. Zbralo se je na stotine občinstva z okolice. Danes, dne 20. t. m. odmarširalo je vojaštvo v Cirknico, koder se prično velike vaje, h katerim pride tudi infanter. inšpektor fzm. Fr. v Waldstätten in korni poveljnik Succovati. Vreme je ugodno.

Iz selške doline, 20. avgusta. Prav prijetno in dostojno se je izvršila prelepa slovesnost in veselica v proslavo 70letnice cesarja Frančiška Jožefa I.

Dne 18. zvečer razsvetljena je bila vsa selška vas in gromeli so topiči. V nedeljo 19. t. m. je bila slovesna maša, katere so se vdeležili gasilno društvo, bralno in pevsko društvo ter občinski odborniki z načelnikom g. Šlibarjem in mnogo občinstva. Ob 6. uri je bila napovedana veselica v korist bralnega in gasilnega društva. Obnesla se je prav imenitno. Pevski zbor „Ratitovec“ je pel obilico prav lepih umetnih zborov ter tudi dal precej narodnih domačih. Prav lepo pojo ti pošteni slovenski fantje. Veselice so se udeležili mnogi gostje iz Škofje Loke, Praprotnega, Dolenje vasi, Železnikov, Sv. Lenarta, ter velika množica domačinov. Ostali so dolgo v noč v najlepšem soglasju v prosti in prijetni zabavi. Navzoče goste pozdravil je v imenu vseh korporacij g. Tavčar, ki se je v toplih besedah spominjal presvetlega cesarja, na kar so zapeli pevci cesarsko pesem.

Vzradostilo nas je, ko smo pogledali zbrano družbo, ki se ni bala udeležiti te slovesnosti. Pošteni in izobraženi fantje, in izkušeni možje je bilo so veselo volje in pokazali, da vlada jedinstvo v našem zboru. Vršila se je tombola in licitacija v prid gasilnega in bralnega društva, katere gmotni dobiček se je prav dobro obnesel. Pri tem spomniti se moram gospodov predsednikov vseh imenovanih društev, ki tako delujejo nesebično in neustrašeno za naše narodno delo. Bog živi vas, gg. Šlibar, Hajnrihar, Tavčar, Grošel in Šmid! Zajedno se zahvaljujemo vsem udeležnikom, ki so s svojo navzočnostjo pomagali nam slaviti tako lepo slavlje našega presvetlega vladarja.

K. N.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. avgusta.

— Prememba klerikalnega programa. V nedeljo je bil v Kamniku klerikalni shod,

na katerem je skušal dr. Šusteršič — ko likor je mogel — parirati udarce, ki mu jih je v Novem mestu zadal poslanec Šuklje. Ker nimamo naloge, braniti posl. Šukljeja — če se mu bo zdelo potrebno, se bo ta že sam branil — se ne bomo spuščali v meritorno pretresanje tega dela Šusteršičevega govora in konstatujemo samo, da je Šusteršič največ samo z osebnostimi skušal izpodbiti Šukljejevo stvarno kritiko govornika diletantske politike. Kar je dr. Šusteršič v svojem govoru še drugrega povedal, zlasti kar je povedal o boju z narodno napredno stranko in klerikalizmom, je precej vse na tistem nivoju, kakor so politička modrovanja gospoda Thaddäusa Hartriegla v dunajskem „Figaro“. Nekaj zanimivega pa je dr. Šusteršič vendar povedal. Proglasil je v imenu klerikalne stranke, da zahteva ta uvedbo splošne volilne pravice, in sicer predno privoli v kakršnokoli premembo sedanje centralistične ustave. To je izjava, katere sicer ni precej vredna, saj dr. Šusteršič ni vsak dan resen politik, katera pa se tudi ne sme prezirati, ker je prememba ustave prav sedaj bolj aktualno vprašanje, nego je kdaj bilo doslej. Šusteršičeva izjava je vsekako presenetljiva, saj so bili prav naši klerikalci tisti, ki so z največjim navdušenjem pomagali strmoglaviti grofa Taaffeja, ko je ta hotel volilno pravico razširiti, in saj so v našem deželnem zboru delali ti klerikalci uvedenju direktne volilne pravice v kmetijskih občinah največje ovire dokler, so mogli. Od kod torej ta prememba v mišljenju, kaj je vzrok, da postavljajo klerikalci zdaj v svoj program točko, ki je doslej na noben način niso poznali hoteli? Šusteršičeva izjava je toliko zagonetnejša, ker so klerikalni poslanci podpisali program desnice, ki govori o razširjenju avtonomije dežel, ki ima torej parcialno premembo ustave pred očmi, ne govori pa nič o splošni volilni pravici, za katero sedaj tudi ni dobiti večine v državnem zboru, in ker je v nasprotju s programom krščansko-narodne zveze. Opozoriti je tudi treba, da zahteva Šusteršič samo splošno in direktno volilno pravico, ne pa tudi tajne, dasi je vendar tajnost volitev jedino jamstvo, da more vsak volilec po svojem prepričanju glasovati. Ali ima dr. Šusteršič vzroke se bati tajnih volitev? Na vsa vprašanja, ki se nam vsiljujejo v očigled Šusteršičeve izjave, nam poda gotovo katoliški shod vsaj nekoliko pojasnila, in tedaj bomo tudi mogli spoznati, kaj je provzročilo to premembo v mišljenju klerikalne stranke in če je sploh ta zahteva resna ali samo pesek v oči.

— Duhovne vaje za učitelje. Z dežele nam piše učitelj: In zopet nas je razveselil naš preskrbni oče škof Bonaventura Anton z vabilom k duhovnim vajam. In pomislite, tiskana vabila nam je poslal v zalepljenih zavitkih frankovanih z 10 vin. znamko. Jeli ga je mogoče sram, da nam je poslal vabila v zalepljenih vabilih, ali se pa mogoče boji, da bi nas naši vaščani ne smatrali za prevelike grešnike, ko bi nam poslal vabila v odprtih zavitkih, to je zagonetka, katero naj nam reši eden onih, ki se bode udeležil letošnje „žehte“. Čudno, zakaj se tako skrivno postopa, ako imate čisti namen, postopajte očitno, a ne tako zahrbtno. Pa oglejmo si to vabilo nekoliko natančneje. Pričetek je tak-le: „Zopet je minulo šolsko leto. Spolnovali ste prelepe svoje dolžnosti, prizadevali ste se našo mladino poučiti in vzgojiti. To Vas je stalo mnogo truda in skrbi, prineslo Vam mnogo veselja in žalosti. Sedaj potrebujete počitka, katerega Vam vsi prav iz srca privoščimo“. Lastnim očem nismo hoteli verjeti. Kak razloček v teku jednega leta! Lansko leto pastirski list zoper nas, kakor svoje dni zoper krute muzelmane, a letos so one in tiste dolžnosti „prelepe“, ki so nas stale „mnogo truda in skrbi“. To variši, zapišite si to za ušesa. „Sedaj potrebujete počitka“, kapa kosmata, in tega nam „vsi privoščijo“, neverjetno, a celovški „Mir“ je pa nekaj objavil nek podlistek, kjer je bilo natančno preračunano, kako postopamo, in da imamo na leto še več kakor tristoletinšestdeset dni prosto. Kdo ima sedaj prav, kdo laže, urednik „Miru“ ali pa škof? Druga uganka. — Dalje: „Odpočijte se telesno, pa tudi v duši se zberite. Med letom ste se trudili za druge, na nje ste obračali vso svojo pozornost. Skrbeti za sebe, za svojo neumrjočo dušo, za to potrebno opravilo Vam je malo časa preostajalo. Pač pa so Vas razne okolnosti in

prilike v šoli in zunaj šole od te skrbi odvracale, da so morebiti nekoliko zaostale in ne zavzemajo, vsaj ne popolno odločno prvega mesta“. Tu imate toraj tovariši! Preskrbni škof toraj ne more trditi naravnost, da mi nismo spolnovali svojih dolžnosti napram svojim dušam, njemu se le dozdeva, tedaj kdor misli, da ni živel prav, ta naj le gre v „žehto“, a upamo, da ga ni pravega učitelja, ki bi zamogel trditi kaj takega o sebi, kdor to trdi, ta ni pravi učitelj, temveč le krušni učitelj, in te privoščimo našim samotarjem. Početkoma smo si mislili, da ta vabila veljajo le onim „trideseterim, ker so tako ginljivo lepo zastavljena, a pozneje smo se prepričali, da so jih skoro vsi dobili. Škoda „grošev“ mar bi jih bil preskrbni škof Banaventura daroval Jeranovi dijaški kuhinji, koliko kosilo bi kanonik Kalan lahko plačal lačnim dijakom. Končno bode še omenjeno, da se je sestavljalcu tega vabila vrinila, najbrže vsled prevelike navdušenosti neka mala slovniška napaka, kajti „za hrano bode vplačati po ena krona na dan“. Sklepno pa želimo, da objavi „Slovenski Narod“ imena onih, ki morebiti niso dovolj skrbeli za svojo dušo.

— Čudno postopanje. Gospod Janez Dodič, posestnik in klepar iz Vodmata, se je poročil včeraj z Marijo Križmanc iz Beyk. Poroča se je izvršila šele po odstranitvi velikih ovir. Dodič in njegova nevesta sta bila pravilno trikrat oklicana, a ko sta prišla v cerkev k Sv. Petru, ju duhovnik ni hotel poročiti, češ, nevesta je še — premlada. Zaman sta nevestin varuh in nevestina mati opozarjala duhovnika, da je nevesta — visoko in postavno dekle — 22 let stara, in da ni prav nobenega zadržka njiju zvezi. Duhovnik jih ni hotel poročiti ter jih je odslovil z besedami „ofcet le imejte“. Pojedina se je res vršila v nedeljo, v ponedeljek pa sta se zarocenca peljala na Vrhniko, kamor spadajo Bevk, in sta bila tam poročena. Ker nam je šentpeterski župnik znan kot tolerant, pameten mož, si tega čudnega postopanja ne moremo raztolmačiti; da je provzročilo veliko razburjenje in jeze, je pač umljivo.

— „Uzorni naš gospod Korl“. Pod tem zaglavjem se nam piše iz Postojne: Zadnjič smo čitali v „Narodu“ dopis, v katerem se je govorilo o Karolu Lenassiju, božjem namestniku v Nadanjem Selu. Dopisnik je sliko našega uzornega gospoda Korla prav dobro pogodil. Evo dokaza. Ljudje v Nadanjem selu so vsi usmiljena vredni reveži. Dokler ni bilo Korelna tja, so jih neprenehoma rubili. Korl je ustanovil posojilnico, dobil menda iz Ljubljane denar in ga razposodil, prepričan, da ljudi potem za večne čase pridobi za klerikalno stranko. Za trenotek je bilo s tem ljudem seveda pomagano, toda krah, ki ne izostane, bo zdaj hujši. Poznamo razmere, in lahko rečemo, da ni žida, ki bi za vse Korlove tirjatve dal 50%. Izgubljenih je mnogo tisoč, in čim se bo denar začel iztirjavati, morali bodo kmetje kar po vrsti jemati palice v roke in iti po svetu. Korl ima sploh čudne pojme o gospodarstvu. To je pokazal pri kmetijski podružnici, katero je nekaj časa vodil, kakor se mu je zljubilo. Pred nekaj meseci je izročil predsedniku na umazanem lističu spisan račun o podružničnem gospodarstvu. V ta račun je postavil tudi 40 gl. za vožnje na občni zbor. Ni čuda, da je Korl toliko članov pripeljal na občni zbor, saj jih je peljal na podružnične stroške. S tistim denarjem, ki ga je glavni odbor dal podružnici, je Korl delal zoper glavni odbor! Pa pravijo, da ne zna! Pa še kako zna! Če ne on, pa njegova gospodinja. Prav za prav bi moral Korl še podružnici nekaj plačati, a po njegovem računu je še podružnica nekaj njemu dolžna, in da si to tirjatev zavaruje, je samovlastno zarubil podružnične škropilnice. Morda se mu pa računi vendar zmešajo. Dotični akt leži, kakor čujemo, že več mesecev pri kmetijski družbi. Zakaj se ne reši?

— Iz Doba se nam piše: Pri nas se že dolgo časa ne govori o ničemer drugem, kakor o občinskih volitvah. Občinske volitve, pri katerih je bila agitacija od duhovske strani veličanska, so bile že trikrat ovržene. Zadanje so se vršile dne 16. t. m. Vsled silovitega pritiska klerikalcev na volilce, je zmagala seveda klerikalna stranka. Kaplan je to dosegel s tem, da je g. učitelja v najvažnejšem trenutku odvedel z volišča, češ, da mora iti orglat. Gospod

učitelj se je moral udati, ker je njegova organizatorska služba odvisna od volje g. župnika. Agitiranje je bilo vzrok, da se je čisto pozabilo na cesarjevo 70letnico. Gosp. kaplan in g. župan nista utegnila na to misliti, ko sta imela z volitvijo toliko opravila. V tem, ko so vse občine praznovale ta dan, bodisi z razsvetljavo ali s streljanjem, se v Dobu razen poštnega urada ni nihče zmenil za to slavnost.

— **Z Bleda se nam piše.** Povodom slavnosti cesarjeve 70letnice je izdalo županstvo slovensko-nemška vabila, „Kurhaus“ pa nemško-slovenska. V „Louisenbadu“, čegar lastnica je rojena Čehinja, so Nemci slovenski tekst prvega vabila prelepili z nemškim tekstom drugega vabila. Nekateri češki gostje — slovenski niso nastopili proti temu! — strgali so nemški lepak, ki je pokrival slovenski tekst, a kmalu potem je bil slovenski tekst zopet preplepen. To impertinenco je vprizoril neki talni-kavalir iz Ljubljane. Ko so se Čehi pritožili pri lastnici „Louisenbada“, je ta rekla, da se s svojimi gosti ne more prepirati, in ostalo je vse pri starem. Upamo, da bo občinski zastop sam poskrbel, da se v „Louisenbadu“ — kjer, mimogrede rečeno, ni nobenega slovenskega napisa — ne bodo na ta način sramotili njegovi uradni razglasili.

— **Gasilska slavnost v Cerkljah,** ki se je vršila v nedeljo popoldne pri najugodnejšem vremenu, bila je slavnost kakršne v Cerkljah še nismo videli. Okolu 2. ure popoldne pričelo je prihajati ljudstvo in gasilna društva v vas in med pokanjem topičev sprejemal in pozdravljaj je načelnik cerkljanskega gasilnega društva goste. Točno ob 4. uri pričel se je koncert kranjske gasilske godbe in ljudstvo je trumoma vrelo na prijetni Hribarjev vrt. Okolu pol 5. ure nastopila so gasilska društva k sprevedu po vasi in k blagoslovljenju gasilskega doma. Gosp. župnik Golobič je sam blagoslovil, z asistenco dveh kaplanov, gasilski dom in kaplan g. Matjan razložil je v krepkem govoru plemeniti namen gasilskih društven. Ko se je za g. Matjanom zahvalil načelnik cerkljanskega gasilnega društva blagoslovljujočemu župniku za naklonjenost in gostom za mnogobrojen obisk, zapeli so ad hoc zbrani pevci pesem, ki je segala občinstvu globoko v srce. Po blagoslovljenju se je vršila defilacija pred honoracijami, in odkorakalo se je zopet na Hribarjev vrt, kjer se je med petjem in sviranjem godbe razvila prav prijetna zabava. Pri veselici videli smo poleg cerkljanskih krasotic lepo število gospode iz Kranja, Kamnika in Ljubljane. Srečolov in vstopnina nesla sta cerkljanskemu gasilnemu društvu gotovo toliko, da je pokrilo vse stroške, in da gotovo še nekaj ostane v blagajnici. Ljubljansko gasilno društvo je zastopala večja deputacija pod vodstvom načelnika gosp. Striceljna. Če še omenimo, da je krepki govor g. Fajdige iz Kamnika, ki je imel pri slavnosti vrhovno poveljništvo, napravil na občinstvo imeniten utis, smo storili svojo poročevalsko dolžnost.

— **Iz Škocijana na Dolenjskem** se nam piše: Pri nas je nesreča čez nesrečo; pred kratkim je toča pobila in uničila up našega kmeta. V torek, 7. t. m. popoldne pa je v Goriški vasi, naše župnije, nastal ogenj in vpepelil štirim gospodarjem vsa poslopja izvzemši jedne hiše in jednega kozolca. Ljudje so imeli vse polno natlačeno krme, slame, žita, pa zgorelo jim je vse, tudi obleka. Zažgali so igrajoči se otroci! Da se ogenj ni po vsej vasi razširil, k temu pomagali so ljudje iz sosednjih vasi in pa Rudolf Kunstelj iz Škocijana s svojo ročno brizgalno. Kaplan Bojanc in načelnik odbora za brizgalno pa sta jo morala pred razburjenimi ljudmi popihati, sicer bi se jima ne godilo dobro! Tri dni pozneje, v petek večer, pa je nastal zopet ogenj v Škocijanu. H. Astolfju pogorel je hlev in klet ter troje goveje živine. Pri tem požaru nastal je prepir, ker je neki mož rekel, če bi imel brizgalno, bi se ogenj takoj udušil. Proti brizgalni seveda bil je Diguš, farški krčmar in pa neki zabiti — prav s klinom — zabiti farški podrepanik. Pa zakaj so bili ti ljudje tako hudi, ko se je brizgalna omenila. Ko sem pred par leti pisal v „Rodoljubu“ ter vprašal našega župnika, kje da ima zbrani denar za brizgalno, je hitro Bojanc sestavil izjavo, da župnik ni nikdar nobenega denarja prejel za brizgalno, kamor je nabral podpise neveselih ljudi, zamočlal pa je, da je imel denar šentpeterski župnik Borotner.

In kje je sedaj tisti denar? Pred nekaj leti se je volil odbor, ki bi naj skrbel, da bi se denar zbral in brizgalna kupila. Toda odbor je zaspal, in hoče se vse tako poteptati. Skoraj bode že 20 let, odkar je raniki Varau, tukajšnji zdravnik nekemu tukajšnemu možu 50 gold. za brizgalno izročil, katere naj bi on oddal na pravo mesto. Toda on tega denarja ni oddal. Nekaj denarja imajo menda gospod Kos v svoji hranilnici, katera še od svojega početka ni položila nobenega računa, in jo ima trgovinska sodnija v rokah; nekaj podpisov je pa v Dobrnski vasi pri blagajniku. Ta blagajnik zna gospodariti! Sicer pa se je že itak napravila ovadba na o. kr. okrajno glavarstvo!

— **Premovanje konj na Kranjskem.** Dne 1. septembra letos ob 11. uri dopoldne vršilo se bode v Bohinjski Bistrici premovanje konj. Razdelilo se bode deset daril, in sicer jedno po 50 kron, jedno po 40 K, tri po 30 K in pet po 20 K. Potrebni znesek dal je na razpolaganje deželni odbor kranjski. Pravico do teh daril imajo lo konjereji iz občin Bohinjska Bistrica in Srednja vas. — Kakor običajno, pa se bodo meseca septembra na Kranjskem delila tudi državna darila za konjsko rejo in za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljen, za mlade zaskočene kobile in za žrebce. Premovanje se bode vršilo v sedmih konkurenčnih postajah in sicer: dne 3. sept. v Lescah za okrajno glavarstvo Radovljica; dne 4. septembra v Kranju za okrajno glavarstvo Kranj; dne 5. septembra v Kamniku za okrajno glavarstvo Kamnik; dne 6. septembra na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva: ljubljanska okolica, Logatec in Postojina; dne 7. sept. v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje; dne 15. septembra v Trebnjem za okrajno glavarstvo Rudolfovo in Litija; dne 17. sept. v Št. Jerneju za okrajno glavarstvo Krško in Črnomelj. Kot darila se bodo dajali: srebrne krone, srebrne svetinje in priznanski diplomi. V postajah Lesce, Kranj in Kamnik se smejo za darilo poganjati samo konji noriškega plemena; v ostalih postajah pa glede plemena ni nobene omejitve. Posestniki triletnih za plemo sposobnih žrebcev se vabijo, naj jih ob priliki premovanja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti kot plemenski žrebci.

— **Podelitev invalidskih ustanov.** Kakor vsako leto, podelilo se je tudi letos povodom cesarjevega rojstnega dne iz sredstev pomožnega društva rudečega križa za Kranjsko za leto 1900. dvanajst invalidskih ustanov. Ustanove v znesku 79 K 80 vin. so prejeli naslednji invalidi: Blaž Sabec v Selcih, Josip Sedmak v Zagorju, Luka Bele v Kleniku, Anton Novak v Cirju, Ivan Stare v Lužah, Ivan Jeretič v Vratih, Martin Stok na Bregu, Jurij Cembre in Andrej Gantar v Cevcah, Ivan Ladiha v Trebnjem, Ivan Šimenc v Dolskem in Lovro Palovec v Ljubljani.

— **Trtna bolezen „črni palež“,** katero provzročuje neka glivica (Spaceloma ampelinum), pričela se je močno širiti po dolenjskih vinogradih, in to posebno v črnomaljskem in krškem okraju. Ta bolezen napadla ni samo domačih trt, ampak tudi ameriške (Solonis in Riparia) in na ameriške podlage precejlene boljše vrste, kakor veltlinca, modro frankinjo, muškateljca itd. Opozorjamo naše vinogradarje z ozirom na to, da se določi, kako se je ta precej nevarna bolezen po Dolenjskem že razširila, da pošljejo sumljive grozdice, listje in mladike „kmetijsko-kemičnemu preiskuševališču za Kranjsko in Ljubljano“, katero izvršuje preiskave na gošpodarske škodljivce brezplačno.

— **Izreden način samomora.** V petek je v Gorici končal svoje življenje na izreden način 53 let stari drvar Josip Hvalič z Lok. Zaprl je vsa okna svojega stanovanja, naredil ogenj v postelji, sam pa je šel v kuhinjo ter se ob držalnih vrat obesil. Ogenj se je razširil, prišel tudi do visečega Hvaliča, in prežgal vrv, s katero se je bil obesil, vsled česar je truplo padlo na tla. Dim, ki je prihajal iz Hvaličevega stanovanja, sta opazili dve ženski, ki sta šle nemudoma klicat mizarja Juga. Ta je prišel, odprl in dobil Hvaliča na tleh v kuhinji z vrvoj, večkrat ovito okoli vratu. Truplo je bilo na pol nago ter se je še kadilo od ognja. V sobi je bila postelja popolnoma zgorela in je ogenj prijemal že zgornji del sobe. Ogenj so takoj pogasili, truplo pa prenesli v mrtvašnico. Hvalič je živel s

svojo ženo v nesporazumljenju. Ker ni dosti zaslužil, ali kdo ve, zakaj, je šla od njega proč.

— **Čitalnica v Bujah** priredi s prijaznim sodelovanjem „Goriškega Sokola“ dne 26. t. m. ob 4 uri popoldne v prostorih gospe Trpin v Kasovljah veliko veselico s petjem, prologom, tamburanjem, predstavo igre „Dva gospoda, jeden sluga“, telovadnimi vajami in plesom. Vstopnina 60 oziroma 80 vin., k plesu 2 kroni oziroma po 10. pri 1 krono.

— **Pri zidanju mesarskega mosta** so našli nadpisni kamen, ki pripoveduje, da je bil ta most sezidan na stroške ljubljanskih meščanov in šentpeterskih predmeščanov pod „avspicijami“ grofa Karola Inzaghi. Ta grof (* 1777 + 1856 v Gradcu) je postal 1. 1818 guverner Kranjske (nadpis pravi: „Seprionalis Illyriae regni praeses“), a bil kmalu potem prestavljen v jednaki lastnosti v Benetke. Pozneje je postal še višji državni kancelar, dokler ga ni pregnalo viharo leto 1848.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** prejelo je o včerajšnji dirki iz Zagreba naslednjo brzojavko: „Strnad jednu drugu, jednu treću nagradu, vodica Rebek jednu drugu, dvie treća. Čestitamo! Slovjen“.

— **Dva samomora.** Danes zjutraj se je na Cojzovi cesti ustrelil topničarski nadporočnik S. L. Bil je že dlje časa umobolen in vsled tega začasno vpokojen. Svoj čas je bil tudi že v blaznici v Stenjavcu pri Zagrebu in na Studencu pri Ljubljani. — Popoldne se je v neki tukajšnji gostilni ustrelil Makso Rabe, vrtnar po poklicu. Rabe je doma iz Hallea v Nemčiji in je že precej postaren. Sodi se, da je pri oknu zlezal v gostilno, ker ga ni nihče videl notri priti. Ustrelil se je v srce in bil takoj mrtev. Našli so pri njem revolver, 1 gold. 46 kr. denarja in pismo na cesarja. Upamo, da se bosta tudi ta nesrečnika cerkveno pokopala. Tak patološki značaj možgan kakor pri bratu duhovnika Kreka, se da prav pri vsakem človeku konstatirati in je pričakovati, da se odslej tisti nesrečniki, ki si sami končajo življenje, ne bodo več zakopavali kakor orkovina.

— **Grajsčino „Rožnik“** kupil je od Sunigovih dodičev gosp. Fran Čonžek, gostilničar v Činkoletovi hiši v Ljubljani.

— **Vinjen voznik.** Tomšičev blapec Ivan Vertačnik je vozil včeraj popoldne z opeko naložen voz v diru po Sv. Petra cesti tako, da so se mu drugi vozovi komaj izogibali. Ko ga je stražnik ustavil, mu ni hotel povedati imena in se je začel z njim prepirati in ker se le ni udal, je bil aretovan.

— **Tat se je včeraj zjutraj vtihotapil** na dvorišče v šentpeterskem župnišču in je kradel drva.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 5. do 11. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 23 (= 34.15 ‰), mrtvorojenca 2, umrlih 25 (= 37.12 ‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 3, za vnetjem soplnih organov 1, za različnimi boleznimi 21. Mej njimi je bilo tujcev 9 (= 35.10 ‰), iz zavodov 12 (= 17.82 ‰). [Za infekcijskimi boleznimi je obolela, in sicer za škariatico 1 oseba.

— **Ruski filozof Solovjev** je umrl 13. t. m. v Moskvi na posestvu kneza Trubeckega. Solovjev je bil plodovit pisatelj in njegova filozofska načela so bila sorodna načelom grofa Tolstega. Mnogo njegovih del je moralo iziti zunaj Rusije.

— **Velika povodenj na Ogerskem.** Iz Zagreba poročajo, da je podrł 300 metrov dolgi železniški most med postajo Bulkan in Lupuj v tistem hipu, ko je došel do njega osebni vlak. Stroj je padel v reko Zsil, drugi vozovi pa so obstali in niso padali v vodo. Pri Szurduku pa je voda porušila 700 metrov daleč cesto in dva mosta. Podkopanih je več železniških mostov in nasipov. Promet je ustavljen za par tednov. 3000 rudokopov je brez dela. Škode je nad 1 milijon glđ., in razen tega je ustavljen promet in je oškodovana obrt ter trgovina.

— **Spomenik iznajditelju gosli.** V Salu ob gardskem jezeru se je ustanovil odbor, kateri meni postaviti spomenik slovečemu violinistu Gašperju de Salo, kateri je bil člen družine Bertolotti. Temu pristojna čast — kakor pravijo najboljši zgodovinarji ter glasbeni pisatelji — iznajdba kraljice vseh instrumentov, to je violine. V

priid temu spomeniku je bil dne 12. t. m. koncert v saloškem gledališču.

— **Zazidani ženski.** V Beljaku so našli v zidovju nekdanjega samostana dve človeški okostnici, zazidani med opeko. Obe okostnici sta stali ter sta bili ženski. Menda sta bili trupli dveh kaznovanih redovnic, ker sta grešili proti čistosti.

— **Otroci vikontese de Rochemaille.** Da bi šele 22 let stara ženska že enajstorico otrok imela in to še izključno samih dečkov, s tem se sme ponašati le ena sama gospa na vsej zemlji. Ta mati spada v najvišjo pariško družbo ter se imenuje madame de Rochemaille. Lepa in priljubljena aristokratinja je pred nekaj dnevi osrečila svojega soproga s trojčki, ki so bili vsi moškega spola. Mati in otroci so popolnoma zdravi. V prvih letih svojega od zime leta 1895/96 obstoječega zakona rodila je že štirikrat dvojčke. Teh 8 dečkov, katerih prva dva ne štejeta niti 4 leta, so zdravi ter se tako veselijo svojih 3 mladih bratov, da jih niti k tem ne puste, ker provzročajo preveč krika in nemira.

— **Bojazljiva nevesta.** V Gentillyju pri Parizu se je pripetilo nedavno pri poroki na županstvu, da je imela nevesta toliko tremo, da je pozabila reči „da“. Ko je namreč župan vprašal nevesto, ali hoče pričujočega ženina za moža, se je začela tresti in v silni razburjenosti je dejala: „Ne, ne!“ Nastala je velika zmešnjava. Nevesta je jokala, ženin je stal kakor polit in svatje se od sramote niso vedeli kam obrniti. Tedaj pa se je nevesta vendarle toliko zavedla, da je rekla: „Zmotila sem se; hotela sem reči: da!“ Toda po zakonu se je morala vršiti poroka drugi pot in svatje so se morali za nekaj dni vrniti domov.

— **Strašen tornado.** Vihar, kakoršnega niso imeli že petdeset let, je opustošil minoli ponedeljek ponoči obal Združenih držav od Kanade do Floride. Škode je za več 100 milijonov. Ubitih je mnogo stotin ljudi. Tornado je nastal vsled silne vročine, ki je trajala neprestano sedem dni. V nedeljo pa je termometer hipoma padel in nastala je nevihta z groznim viharjem, dežjem, gromom in strelo. Podirale so se hiše in zgorelo je več poslopij. Samo v Newyorku je ubila strela 147 ljudi. Utonilo pa jih je v luki in na morju nebroj, ker so se potopili čolni in večje ladije. V Pennsylvaniji je bežal mrtvaški spreved v neki železniški predor. A vlak se je zaletel med množico ter ubil 15 oseb, več pa ranil. V Brooklynu je udarila strela v vlak in ubila več ljudi. V Buffalu je zgorelo skladišče žita, ki je bilo vredno 6 milijonov mark. Ceste in železniške proge so porušene, polja in travniki uničeni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. avgusta. Cesar je ministru zunanjih del grofu Goluchowskemu brzojavno naročil, naj sporoči vodji avstrijskega poslaštva dru. Rosthornu in njegovi soprogi, kakor tudi vsem častnikom in vojakom v Pekinu njegovo priznanje.

Dunaj 21. avgusta. Rumunski kralj Karol pride 28. t. m. sem in pojde od tod v Išč.

Celovec 21. avgusta. Poslanec Ghon je definitivno odložil svoj državnozbornski mandat.

Rim 21. avgusta. Vlada pripravlja novelo k zakonu o javni varnosti, naperjeno zoper anarhiste.

Berolin 21. avgusta. Vlada namerava poslati še več tisoč vojakov na Kitajsko.

London 21. avgusta. Iz Pekina se poroča, da so Kitajci v nasprotju s slovesno obljubo princa Činga 13. t. m. z vsi silo začeli bombardirati poslaništva. Poslaniško osobje, zapleteno v boj, še 14. zjutraj ni vedelo ničesar, da so Rusi tisto jutro že zavzeli vzhodna mestna vrata. Šele ob 2. uri popoldne so slišali pri legacijskih vratih klice angleških vojakov. Najtežavnejše boje so imeli Japonci. Ti so od jutra do polnoči naskakovali zgornja mestna vrata in jih naposled zavzeli, a so bili preslabi, da bi vdrli v mesto. Kitajci so na poslaniška poslopja sprožili 11.000 projektilov.

Washington 21. avgusta. Po vohodu združene armade v Pekin so se Kitajci umaknili v takozvano cesarsko mesto. Japonci so dobili nalog, zastražiti cesarske palače. Kitajci so se temu silovito uprli in nastal je boj, ki pri odposlatvi te brzojavke še ni bil končan.

Tinktura zoper kurja očesa
= gotovo najboljšo sredstvo =
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (9-34)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“.
M. Leustek-a v Ljubljani.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 19. avgusta: Ernest Zabavnik, delavčev sin, 1 leto, Marije Terezije cesta št. 20, mrzlica.
V deželni bolnici:
Dne 17. avgusta: Ivan Korenčan, dninar, 54 let, Brightova bolezen. — Liza Zalar, kajžaria, 70 let, ostarelost.
Dne 18. avgusta: Neža Lunar, gostija, 75 let, ostarelost. — Ana Mrevlje, kurilčeva žena, 71 let, ostarelost.
V otroški bolnici:
Dne 18. avgusta: Marija Tomle, delavčeva hči, 19 mes., jetika.
Dne 20. avgusta: Fran Truglas, delavčev sin, 6 mes., vnetje sopil.
V hiralnici:
Dne 18. avgusta: Ivan Jakotič, dninar, 80 let, ostarelost.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 206 m. Srednji srčni tlak 736 mm.
Avgust
Čas opa-
zovanja
Stanje baro-
metra
v mm.
Tempera-
tura v °C
Vetrovi
Nebo
Padavina
v 24 urah

20.	9. zvečer	734.2	18.2	sl. svzhod	del. oblak.	
21.	7. zjutraj	734.0	15.0	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	732.9	24.2	sr. jz.ahod	del. oblak.	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura 18.9°, nor-
male: 18.4°.

Dunajska borza
dne 21. avgusta 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.60
Skupni državni dolg v srebru	97.20
Avstrijska zlata renta	116.65
Avstrijska krona renta 4%	97.75
Ogrska zlata renta 4%	115.20
Ogrska krona renta 4%	90.50
Avstro-ogrski bančni delnice	1702.-
Kreditne delnice	662.50
London vista	242.15
Noviški drž. bankovci za 100 mark	118.22 1/2
80 mark	23.62
20 frankov	19.30
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.40

Stanko Lukan
c. in kr. nadporočnik 13. top. polka v Zagrebu.
danes ob 7. uri zjutraj, v dobi 31. let preminul.
Pogreb draga ranjega vrši se v sredo, 22. avg. t. l., ob 5. uri popoldne iz vojaške bolnice na pokopališče k sv. Krištofu.
V Ljubljani, 21. avgusta 1900.
(1688)
Friderik Lukan.
Mesto vsacega posebnega naznanila.

Na drobno. P. MAJDIČ Na debelo.
(1873-1)
trgovina z železnino „Merkur“
— Celje, Graške ulice šte. 12. —
priporoča različne poljedelske stroje priznane najboljšega izdelka, kakor: mlatilnice, slamoreznice, čistilnice za žito, mline za žito vejati, stiskalnice za sadje in grozdje itd.
Vedno velika zaloga cementa, najboljšega gornještajerskega železa, stavbenih potrebnosti, traverz, okovov, samokolnic, poljskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov, peči in sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.
Slavno občinstvo vabimo najuljudneje, si pri priliki ogledati našo trgovino in zalogo.
Cene nizke. Postrežba točna.

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika, izurjen v manufakturni stroki, išče službo v laki trgovini ali pa za pisarniškega pomočnika pri kakem odvetniku.
Ponudbe pod šifro „J. B.“ upravnistvu „Slov. Naroda“.
(1681-1)

V lepem kraju v Savinjski dolini železniška postaja, sprejme se takoj
poštna upraviteljica.
Več pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.
(1654-2)

Dva gospoda
vsprejmeta se na stanovanje in hrano v Krojaških ulicah št. 1.
Razgled je ra Glavni trg. Več se izve istotam v III. nadstropji, na levo. (1682-1)

Hrvat
Kristijan, samostojen, rutiniran trgovec, knjigovodstva zmožen, želi pri industrijskih podjetjih službe kot vodja, upravitelj, blagajnik ali depozitar.
Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.
(1666-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. junija 1900. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga iz Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Beifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnart-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 3. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
(1305)

Učenec
ki je dovršil eno ali dve srednji šoli, sprejme se takoj v trgovino s špecerijskim in no-rimberškim blagom pri (1652-4)
Albinu Rant v Kranji.

Podjetje brez konkurence išče solidne agente
za prodajo nevlh, povsod idočih izdelkov. Vi-soka provizija, eventualno stalna plača. Ponudbe vsprejema **J. Kalmes, Praga št. 1124/II.**
(1687-1)

Zemljišče na prodaj.
Stavbena parcela (1646-3)
na Opekarski cesti se takoj prodaj.
Naslov pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

L. Luserjev obliž za turiste.
Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.
Glavna zaloga:
L. Schwenk-ova lekarna Dunaj-Meidling.
Zahte-
vajte **Luser-jev** obliž za turiste po 60 kr.
Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetschlager, J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju: K. Savnik. (485-22)

Št. 26435. (1641-2)
Ustanova.
Podpisani mestni magistrat naznanja, da je za dobo treh let, to je za leta 1901, 1902 in 1903 podeliti
Katarine Warmusove ustanovo za vzgojo deklic v letnem znesku 252 K dvema deklicama,
ki ste ustanovnici v sorodu ali pa, ko bi takih ne bilo, dvema hčerama ljubljanskih meščanov.
Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, vložiti je pri magistratnem vložnem zapisniku do dne 15. septembra letos.
Mestni magistrat v Ljubljani
dne 10. avgusta 1900.

Lepa nova vila
na Bledu, 2 minuti od jezera in pošte z novo opravo in velikim vrtom se takoj
proda za 7000 gl.
Več se izve v upravnistvu „Slov. Narodu“.
(1667-2)

Mesto distriktnega zdravnika na Vranskem
je razpisano z letno nagrado 1400 kron.
Razven sposobnosti po §u 15. postave z dne 23. junija 1892 dež. zak. št. 35 se zahteva temeljito znanje slovenščine.
Nagrada velja kot pavšalna odškodnina za vse po §u 58. ubožne postave okrajno blagajnico zadevajoče stroške, kateri dosihmal niti 100 kron na leto niso znašali.
Ponudbe je vložiti pri **distriktnem odboru na Vranskem do 10. septembra 1900.**
(1607-3)
Ottenschläger, načelnik.

(1657-2)
Razglas.
Na predlog dedinje: »Župnijske cerkve v Kranji« prične se **dne 3. septembra 1900 ob 8. uri dopoldne v župnišču v Kranji**
prostovoljna dražba
v zapuščino častitljivega gospoda **Antona Mežnarca**, bivšega dekana v Kranji, spadajočih premičnin:
sobne, kuhinjske, kletske oprave, gospodarskega orodja, vina, lesa, krme, vozov, obleke, perila, precijoz, servisa itd.
in se bodo klicale te reči po inventarni vrednosti in se bodo, če ne višje, oddale tudi pod to vrednostjo, toda le proti takojšnjem plačilu v roke sodnega komisarja in takojšnji odstranitvi tistim, ki bodo največje ponudili.
Prodaja trajala bode slučajno tudi prihodnje dni, dokler se vse ne prodaj, vselej od 8. do 12. ure dopoldan in od 2. do 6. ure popoldne v župnišču v Kranji.
C. kr. okrajno sodišče v Kranji oddelek II.
dne 10. avgusta 1900.

Dijak
iz nižjih razredov kake srednje šole se sprejme na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. — Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“.
(1680-1)

Mlekarna
katera lahko odda na teden več **surovega masla** v kosih po 1/3, 1/4, 1/2 in 1 kg, naj pošlje ponudbo z najzadnjo ceno pod: „Stalen odjemalec“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.
(1685-1)

Dve kobil
s kočijo in opremo
se prodasti po ceni.
Več pove županstvo v Ložu. (1686-1)

Brivnica
brez konkurence z meščansko eksistenco v nekem trgu na Štajerskem, kjer najde Slovenec ali Hrvat še posebno lep zaslužek kot tolmač pri sodišču, se **proda** takoj **za 150 goldinarjev.**
Povpraša naj se pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“.
(1665-2)

Najboljši bosenski kalcijev karbid
vsaki kg daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.
Glavna zaloga:
Edgardo Priester
v Trstu, Acquedotto št. 8.
(1683-1)
Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:
Fran Železnik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Spretno, solidno potovalne uradnike
(akviziterje)
za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sšasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov. Naroda“.
(1531-6)

Mesto distriktnega zdravnika na Vranskem
je razpisano z letno nagrado 1400 kron.
Razven sposobnosti po §u 15. postave z dne 23. junija 1892 dež. zak. št. 35 se zahteva temeljito znanje slovenščine.
Nagrada velja kot pavšalna odškodnina za vse po §u 58. ubožne postave okrajno blagajnico zadevajoče stroške, kateri dosihmal niti 100 kron na leto niso znašali.
Ponudbe je vložiti pri **distriktnem odboru na Vranskem do 10. septembra 1900.**
(1607-3)
Ottenschläger, načelnik.

(1657-2)
Razglas.
Na predlog dedinje: »Župnijske cerkve v Kranji« prične se **dne 3. septembra 1900 ob 8. uri dopoldne v župnišču v Kranji**
prostovoljna dražba
v zapuščino častitljivega gospoda **Antona Mežnarca**, bivšega dekana v Kranji, spadajočih premičnin:
sobne, kuhinjske, kletske oprave, gospodarskega orodja, vina, lesa, krme, vozov, obleke, perila, precijoz, servisa itd.
in se bodo klicale te reči po inventarni vrednosti in se bodo, če ne višje, oddale tudi pod to vrednostjo, toda le proti takojšnjem plačilu v roke sodnega komisarja in takojšnji odstranitvi tistim, ki bodo največje ponudili.
Prodaja trajala bode slučajno tudi prihodnje dni, dokler se vse ne prodaj, vselej od 8. do 12. ure dopoldan in od 2. do 6. ure popoldne v župnišču v Kranji.
C. kr. okrajno sodišče v Kranji oddelek II.
dne 10. avgusta 1900.